DÎNİNİ TANI

[Türkçe — Turkish — تركي]

Muhammed b. Ahmed el-Ammârî

Terceme : Muhammed Şahin

Tetkik : Ali Rıza Şahin

2013 - 1434

IslamHouse.com

تعرف على دينك

« باللغة التركية »

محمد بن أحمد العماري

ترجمة: محمد مسلم شاهين

مراجعة: علي رضا شاهين

2013 - 1434

IslamHouse.com

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ

Kalemle insana bilmediğini öğreten, onu yaratan ve ona konuşmayı öğreten Allah'a hamd olsun. Hevâ ve arzusuna göre konuşmayan, konuşması vahyedilen vahiyden başka bir şey olmayan Muhammed'e salât ve selâm olsun.

Ey müslüman!

Dînini tanı! Çünkü her birimiz öldükten sonra kabrine konulacak, kabrinde ruhu bedenine iâde edilecek, kabrinde iki melek ona gelip onu oturtacak ve dîni hakkında sorguya çekecektir.

Berâ b. Âzib'den -Allah ondan râzı olsun- rivâyet olunduğuna göre Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

((إِنَّ الْعَبْدَ الْمؤْمِنَ إِذَا دُفِنَ فِي قَبْرِهِ قَالَ: فَتُعَادُ رُوحُهُ فِي جَسَدِهِ. فَيَأْتِيهِ مَلَكَانِ فَيُجْلِسَانِهِ. فَيَقُولاَنِ لَهُ: مَنْ رَبُّكَ؟ فَيَقُولُ: رَبِّيَ اللهُ. فَيَقُولاَنِ لَهُ: مَا دِينُكَ؟ فَيَقُولُ: دِينِيَ الْإِسْلَامُ، فَيَقُولاَنِ لَهُ: مَا هَذَا الرَّجُلُ الَّذِي بُعِثَ فِيكُمْ؟ فَيَقُولُ: هُوَ رَسُولُ اللهِ ﷺ. فَيَقُولاَنِ لَهُ: وَمَا عِلْمُكَ؟ فَيَقُولُ: قَرَأْتُ كِتَابَ اللهِ فَآمَنْتُ بِهِ وَصَدَّقْتُ، فَيُنَادِي مُنَادٍ فِي السَّمَاءِ أَنْ صَدَقَ عَبْدِي...))

[رواه أحمد وأبو داود بسندٍ صحيحٍ لغيره]

"Mü'min kul kabrine konulduğu zaman ruhu bedenine iâde edilir. Ardından iki melek yanına gelip onu oturtarak:

-Rabbin kimdir? diye sorar.

Mü'min kul:

-Rabbim Allah'tır, der.

İki melek:

-Dînin nedir? diye sorar.

Mümin kul:

-İslâm'dır, der.

İki melek:

-Size gönderilen adam hakkında ne dersin? diye sorar.

Mümin kul:

-O Allah'ın elçisidir, der.

İki melek:

-Sana bunları bildiren nedir (Rabbinin Allah, dîninin İslâm ve peygamberinin Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem- olduğunu nasıl bildin)**? diye sorar.**

Mümin kul:

-Allah'ın kitabını okudum, ona inandım ve onu tasdik ettim, der.

Bunun üzerine gökten bir münâdi şöyle seslenir:

-Kulum doğru söyledi."[1]

Allah'ın kitabı Kur'an'ı okuyan dînini bilir.

Birincisi: Allah'ın kitabını okuyan, dîninin İslâm olduğunu bilir.

Nitekim Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmuştur:

---

[1] Ahmed; "Müsned", "Berâ b. Âzib'in hadisi", hadis no: 17803. Ebu Davud; "Kabirde sorgu bâbı", hadis no: 4753. Hadis, sahih liğayrihi'dir.

﴿إِنَّ ٱلدِّينَ عِندَ ٱللَّهِ ٱلۡإِسۡلَٰمُۗ ...﴾

[سورة آل عمران من الآية :١٩]

"Şüphesiz ki Allah katında gerçek dîn, İslâm'dır."[1]

Allah Teâlâ yine şöyle buyurmuştur:

﴿ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ ٱتَّقُواْ ٱللَّهَ حَقَّ تُقَاتِهِۦ وَلَا تَمُوتُنَّ إِلَّا وَأَنتُم مُّسۡلِمُونَ ١٠٢ ﴾ [سورة آل عمران من الآية :١٠٢]

"Ey îmân edenler! Allah'tan, O'na yaraşır şekilde korkun ve ancak müslümanlar olarak can verin."[2]

İkincisi: Allah'ın kitabını okuyan, İslâm dîninin kâmil olduğunu, bid'at-ı hasene, bid'at-ı seyyie, fikir, ideoloji, ekol, zevk, spor veya mücadele ile İslâm'ı tamamlama gereği yoktur.

Nitekim Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmuştur:

---

[1] Âl-i İmrân Sûresi: 19

[2] Âl-i İmrân Sûresi: 102

﴿ ... ٱلۡيَوۡمَ أَكۡمَلۡتُ لَكُمۡ دِينَكُمۡ ... ﴾

[سورة المائدة من الآية :٣]

"Bugün size dîninizi kemâle erdirdim..."[1]

Irbâd b. Sâriye'den -Allah ondan râzı olsun- rivâyet olunduğuna göre Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

((قَدْ تَرَكْتُكُمْ عَلَى الْبَيْضَاءِ لَيْلُهَا كَنَهَارِهَا لَا يَزِيغُ عَنْهَا بَعْدِي إِلَّا هَالِكٌ.)) [رواه أحمد بسندٍ صحيح لذاته]

"Sizi, gecesi gündüzü gibi apaçık olan bir yol üzerinde bıraktım. Benden sonra bu yoldan ancak helake gidenler sapacaktır."[2]

Üçüncüsü: Allah'ın kitabını okuyan, Allah'ın seçmiş olduğu dînin İslâm olduğunu bilir.

Nitekim Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmuştur:

﴿ ... وَرَضِيتُ لَكُمُ ٱلۡإِسۡلَٰمَ دِينٗاۚ ... ﴾

[سورة المائدة من الآية :٣]

---

[1] Mâide Sûresi:3

[2] Ahmed; "Müsned", c: 28, s: 376, hadis no: 17142.Hadis, sahih lizâtihi'dir.

"... ve dîn olarak size İslâm'ı seçtim."[1]

Dördüncü: Allah'ın kitabını okuyan, yeryüzünde bulunan dînlerin esaslarının altı olduğunu, bunların; İslâm,yahudilik,hıristiyanlık,mecusilik,sâbiîlik ve müşrikler olduğunu, Allah'ın seçmiş olduğu dînin de İslâm olduğunu bilir.

Nitekim Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmuştur:

﴿ إِنَّ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَٱلَّذِينَ هَادُواْ وَٱلصَّٰبِـِٔينَ وَٱلنَّصَٰرَىٰ وَٱلْمَجُوسَ وَٱلَّذِينَ أَشْرَكُوٓاْ إِنَّ ٱللَّهَ يَفْصِلُ بَيْنَهُمْ يَوْمَ ٱلْقِيَٰمَةِۚ إِنَّ ٱللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ شَىْءٍ شَهِيدٌ ﴿١٧﴾ ﴾ [سورة الحج الآية : ١٧]

"Îmân edenler, yahudiler, sâbiîler, hıristiyanlar, mecûsîler ve müşrik olanlara gelince, muhakkak ki Allah, (mü'minleri cennete, kâfirleri de cehenneme girdirerek) **onlar arasında kıyamet gününde hükmünü verecektir. Çünkü Allah her şeye hakkıyla şâhittir."**

Beşincisi:Allah'ın kitabını okuyan,İslâm'ın dışındaki bütün dînlerin bâtıl olduğunu bilir.

Nitekim Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmuştur:

[1] Mâide Sûresi:3

﴿ وَمَن يَبۡتَغِ غَيۡرَ ٱلۡإِسۡلَٰمِ دِينٗا فَلَن يُقۡبَلَ مِنۡهُ وَهُوَ فِي ٱلۡأٓخِرَةِ مِنَ ٱلۡخَٰسِرِينَ ٨٥ ﴾ [سورة آل عمران الآية :٨٥]

"Kim, İslâm'dan başka bir din ararsa, (bilsin ki o din) **ondan asla kabul edilmeyecek ve o, âhirette hüsrana uğrayanlardan olacaktır."**[1]

Altıncısı: Allah'ın kitabını okuyan, semâvî dînlerin hepsinin, Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem-'in dîni ile nesh olunduğunu, semâvî kitapların hepsinin Kur'an ile nesh olunduğunu ve bütün risâletlerin de Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem-'in risâleti ile nesh olunduğunu (geçersiz kılındığını) **bilir.**

Nitekim Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmuştur:

﴿ وَأَنزَلۡنَآ إِلَيۡكَ ٱلۡكِتَٰبَ بِٱلۡحَقِّ مُصَدِّقٗا لِّمَا بَيۡنَ يَدَيۡهِ مِنَ ٱلۡكِتَٰبِ وَمُهَيۡمِنًا عَلَيۡهِۖ فَٱحۡكُم بَيۡنَهُم بِمَآ أَنزَلَ ٱللَّهُۖ وَلَا تَتَّبِعۡ أَهۡوَآءَهُمۡ عَمَّا جَآءَكَ مِنَ ٱلۡحَقِّۚ لِكُلّٖ جَعَلۡنَا مِنكُمۡ شِرۡعَةٗ وَمِنۡهَاجٗاۚ ... ﴾ [سورة المائدة من الآية: ٤٨]

---

[1] Âl-i İmrân Sûresi:85

"(Ey Nebi!) **Sana da o Kitab'ı** (Kur'an'ı) **hak, önündeki kitapları doğrulayıcı, onları gözetici olarak indirdik. Artık aralarında Allah'ın indirdiği ile hükmet ve sana gelen haktan ayrılıp da onların arzularına uyma.**(Ey ümmetler!) **Sizden her biriniz için bir şeriat ve bir yol koyduk..."[1]**

Allah Teâlâ yine şöyle buyurmuştur:

﴿ وَلَن تَرۡضَىٰ عَنكَ ٱلۡيَهُودُ وَلَا ٱلنَّصَٰرَىٰ حَتَّىٰ تَتَّبِعَ مِلَّتَهُمۡۗ قُلۡ إِنَّ هُدَى ٱللَّهِ هُوَ ٱلۡهُدَىٰۗ وَلَئِنِ ٱتَّبَعۡتَ أَهۡوَآءَهُم بَعۡدَ ٱلَّذِي جَآءَكَ مِنَ ٱلۡعِلۡمِ مَا لَكَ مِنَ ٱللَّهِ مِن وَلِيّٖ وَلَا نَصِيرٍ ١٢٠ ﴾ [سورة البقرة: ١٢٠]

"Sen dinlerine uymadıkça Yahudiler ve Hıristiyanlar asla senden razı olmayacaklardır. De ki: Allah'ın yolu asıl doğru yoldur. Sana gelen ilimden sonra eğer onların arzularına uyacak olursan, bilmiş ol ki, Allah'tan sana ne bir dost, ne bir yardımcı vardır."[2]

---

[1] Mâide Sûresi: 48

[2] Bakara Sûresi: 120

Ebû Hureyre'den -Allah ondan râzı olsun- rivâyet olunduğuna göre, Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

((وَالَّذِي نَفْسُ مُحَمَّدٍ بِيَدِهِ، لاَ يَسْمَعُ بِي أَحَدٌ مِنْ هَذِهِ الْأُمَّةِ يَهُودِيٌّ وَلاَ نَصْرَانِيٌّ، ثُمَّ يَمُوتُ وَلَمْ يُؤْمِنْ بِالَّذِي أُرْسِلْتُ بِهِ إِلاَّ كَانَ مِنْ أَصْحَابِ النَّارِ.)) [رواه مسلم]

"Muhammed'in nefsi elinde olan Allah'a yemîn olsun ki, bu ümmetten yahûdi olsun, hıristiyan olsun, her kim beni(m elçiliğimi) **işitir de sonra gönderildiğim dîne îmân etmeden ölürse, o cehennem halkındandır."**[1]

Yedincisi: Allah'ın kitabını okuyan, dînleri teşrî kılanın Allah Teâlâ olduğunu ve insanlar olmadığını bilir.

Nitekim Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmuştur:

﴿ ۞ شَرَعَ لَكُم مِّنَ ٱلدِّينِ مَا وَصَّىٰ بِهِۦ نُوحًا وَٱلَّذِىٓ أَوْحَيْنَآ إِلَيْكَ وَمَا وَصَّيْنَا بِهِۦٓ إِبْرَٰهِيمَ وَمُوسَىٰ وَعِيسَىٰٓ ۖ أَنْ أَقِيمُوا۟ ٱلدِّينَ وَلَا تَتَفَرَّقُوا۟ فِيهِ ۚ كَبُرَ عَلَى

[1] Müslim, "Nebimiz Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem-'in risâletinin bütün insanlara gönderildiğinen ve dînlerin, o'nun dîni ile nesh olunduğuna îmân etmenin gerekliliği babı".

ٱلۡمُشۡرِكِينَ مَا تَدۡعُوهُمۡ إِلَيۡهِۚ ٱللَّهُ يَجۡتَبِيٓ إِلَيۡهِ مَن يَشَآءُ وَيَهۡدِيٓ إِلَيۡهِ مَن يُنِيبُ ١٣ ﴾ [سورة الشورى الآية: ١٣]

"**Dîni ayakta tutun ve onda ayrılığa düşmeyin, diye Nuh'a tavsiye ettiğini, sana vahyettiğimizi, İbrahim'e, Musa'ya ve İsa'ya tavsiye ettiğimizi Allah size de dîn** (şeriat) **kıldı. Fakat kendilerini çağırdığın bu** (din), **Allah'a ortak koşanlara ağır geldi.Allah dilediğini kendisine** (elçi) **seçer ve kendisine yöneleni de doğru yola iletir.**"[1]

Allah Teâlâ yine şöyle buyurmuştur:

﴿ ... لِكُلّٖ جَعَلۡنَا مِنكُمۡ شِرۡعَةٗ وَمِنۡهَاجٗاۚ ... ﴾

[سورة المائدة من الآية: ٤٨]

".... (Ey ümmetler!) **Sizden her biriniz için bir şeriat ve bir yol koyduk...**"[2]

İster nebi olsun, ister başkası olsun, hiçbir insanın Allah Teâlâ'nın dîn (teşrî) kıldığından başkasını kendisi veya başkası için dîn kılma (teşrî) hakkı yoktur.

---

[1] Şûrâ Sûresi: 13

[2] Mâide Sûresi: 48

Nitekim Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmuştur:

﴿ ثُمَّ جَعَلْنَٰكَ عَلَىٰ شَرِيعَةٍ مِّنَ ٱلْأَمْرِ فَٱتَّبِعْهَا وَلَا تَتَّبِعْ أَهْوَآءَ ٱلَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ ﴿١٨﴾ ﴾ [سورة الجاثية الآية : ١٨]

"(Ey Nebi!) **Sonra da seni dîn konusunda apaçık bir yola koyduk** (bir şeriat sahibi kıldık)**. Sen o yola uy, bilmeyenlerin heva ve heveslerine uyma."**[1]

Allah Teâlâ yine şöyle buyurmuştur:

﴿ وَإِذَا تُتْلَىٰ عَلَيْهِمْ ءَايَاتُنَا بَيِّنَٰتٍ قَالَ ٱلَّذِينَ لَا يَرْجُونَ لِقَآءَنَا ٱئْتِ بِقُرْءَانٍ غَيْرِ هَٰذَآ أَوْ بَدِّلْهُ ۚ قُلْ مَا يَكُونُ لِىٓ أَنْ أُبَدِّلَهُۥ مِن تِلْقَآئِ نَفْسِىٓ ۖ إِنْ أَتَّبِعُ إِلَّا مَا يُوحَىٰٓ إِلَىَّ ۖ إِنِّىٓ أَخَافُ إِنْ عَصَيْتُ رَبِّى عَذَابَ يَوْمٍ عَظِيمٍ ﴿١٥﴾ قُل لَّوْ شَآءَ ٱللَّهُ مَا تَلَوْتُهُۥ عَلَيْكُمْ وَلَآ أَدْرَىٰكُم بِهِۦ ۖ فَقَدْ لَبِثْتُ فِيكُمْ عُمُرًا مِّن قَبْلِهِۦٓ ۚ أَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴿١٦﴾ ﴾

[سورة يونس الآيتان: ١٥-١٦]

"(Ey Nebi!) **Onlara** (müşriklere) **âyetlerimiz açık açık okunduğu zaman** (öldükten sonra) **bize kavuşmayı ummayanlar: Ya bundan başka bir Kur'an getir ya da bunu değiştir!dediler.**(Ey Nebi!) **De ki:Onu**

[1] Câsiye Sûresi: 18

kendiliğimden değiştirmem benim için olacak şey değildir. Ben, bana vahyolunandan başkasına uymam. Çünkü Rabbime isyan edersem elbette büyük günün azabından korkarım. (Ey Nebi!) **De ki: Eğer Allah dileseydi onu** (Kur'an'ı) **size okumazdım, Allah da onu size bildirmezdi. Ben bundan** (bana vahiy gelmeden) **önce bir ömür boyu içinizde durmuştum. Hâla akıl erdiremiyor musunuz?"**[1]

Kim, Allah Teâlâ'nın dîn kıldığından (şeriatından) başka bir şeriat isterse, onu Allah Teâlâ'ya ortak kılmış olur.

Nitekim Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmuştur:

﴿ أَمۡ لَهُمۡ شُرَكَٰٓؤُاْ شَرَعُواْ لَهُم مِّنَ ٱلدِّينِ مَا لَمۡ يَأۡذَنۢ بِهِ ٱللَّهُۚ وَلَوۡلَا كَلِمَةُ ٱلۡفَصۡلِ لَقُضِيَ بَيۡنَهُمۡۗ وَإِنَّ ٱلظَّٰلِمِينَ لَهُمۡ عَذَابٌ أَلِيمٞ ﴿٢١﴾ ﴾ [سورة الشورى الآية: ٢١]

"Yoksa onların (müşriklerin) **birtakım ortakları mı var ki, Allah'ın izin vermediği şeyleri, dînden kendilerine teşri' ettiler** (bir şeriat kıldılar)**? Eğer o fasıl kelimesi** (dünyadaki azabın ertelenmesine dair kesin

---

[1] Yunus Sûresi: 15-16

hükmü) **olmasaydı, elbette aralarında hüküm verilirdi. Şüphesiz ki zâlimler için acı bir azap vardır."**[1]

Kim, Allah Teâlâ'nın dîn kıldığından başka bir şeriat isterse, onu Allah'ın dışında kendisine bir Rab edinmiş olur.

Nitekim Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmuştur:

﴿ ٱتَّخَذُوٓاْ أَحۡبَارَهُمۡ وَرُهۡبَٰنَهُمۡ أَرۡبَابٗا مِّن دُونِ ٱللَّهِ وَٱلۡمَسِيحَ ٱبۡنَ مَرۡيَمَ وَمَآ أُمِرُوٓاْ إِلَّا لِيَعۡبُدُوٓاْ إِلَٰهٗا وَٰحِدٗاۖ لَّآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَۚ سُبۡحَٰنَهُۥ عَمَّا يُشۡرِكُونَ ٣١ ﴾ [سورة التوبة الآية: ٣١]

"**Onlar** (Yahudiler) **Allah'ı bırakıp, bilginlerini** (hahamlarını)**;** (hıristiyanlar ise) **rahiplerini ve Meryem oğlu Mesih'i** (İsa'yı) **rabler edindiler. Halbuki onlara ancak tek ilâha kulluk etmeleri emrolundu. O'ndan başka hak ilah yoktur.O, onların ortak koştukları şeylerden uzaktır."**[2]

Adiyy b. Hâtim'den -Allah ona rahmet etsin- rivâyet olunduğuna göre o şöyle demiştir:

---

[1] Şûrâ Sûresi: 21

[2] Tevbe Sûresi: 31

((أَتَيْتُ النَّبِيَّ صَلَّىٱللَّهُعَلَيْهِوَسَلَّمَ وَهُوَ يَقْرَأُ سُورَةَ بَرَاءَة، "اتَّخَذُوا أَحْبَارَهُمْ وَرُهْبَانَهُمْ أَرْبَابًا مِنْ دُونِ اللَّهِ حَتَّى فَرَغَ مِنْهَا، فَقُلْتُ: إِنَّا لَسْنَا نَعْبُدُهُمْ، فَقَالَ: أَلَيْسَ يُحَرِّمُونَ مَا أَحَلَّ اللَّهُ فَتُحَرِّمُونَـهُ وَيُحِلُّـونَ مَـاحَرَّمَ اللَّهُ، فَتَسْـتَحِلُّونَهُ؟ قُلْتُ: بَلَى، قَالَ: فَتِلْكَ عِبَادَتُهُمْ.)) [رواه الطبراني بسندٍ حسن]

"Ben, Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem-'e geldiğimde O Berâe (Tevbe) **sûresini okuyordu. ' Onlar** (Yahudiler) **Allah'ı bırakıp, bilginlerini** (hahamlarını)**;** (hıristiyanlar ise) **rahiplerini ve Meryem oğlu Mesih'i** (İsa'yı) **rabler edindiler.' âyetini sonuna kadar okudu.**

(Adiyy) **ben:**

-Biz, onlara ibâdet etmiyoruz ki? dedim.

Bunun üzerine Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem-:

-Onlar, Allah'ın helal kıldığını haram kılmıyorlar mı? Dolayısıyla siz de onları haram kabul etmiyor musunuz? Onlar, Allah'ın haram kıldığını helal saymıyorlar mı? Dolayısıyla siz de onları helal kabul etmiyor musunuz? buyurdu.

Ben:

-Evet, deyince, Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurdu:

-İşte bu onlara ibâdet etmektir."[1]

Sekizincisi: Allah'ın kitabını okuyan, helal ve haram kılanın, yalnızca Allah Teâlâ olduğunu ve insanlar olmadığını bilir.

Nitekim Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmuştur:

﴿ وَلَا تَقُولُواْ لِمَا تَصِفُ أَلۡسِنَتُكُمُ ٱلۡكَذِبَ هَٰذَا حَلَٰلٞ وَهَٰذَا حَرَامٞ لِّتَفۡتَرُواْ عَلَى ٱللَّهِ ٱلۡكَذِبَۚ إِنَّ ٱلَّذِينَ يَفۡتَرُونَ عَلَى ٱللَّهِ ٱلۡكَذِبَ لَا يُفۡلِحُونَ ﴿١١٦﴾ ﴾ [سورة النحل الآية: ١١٦]

"Dillerinizin uydurduğu yalana dayanarak: (Allah'ın haram kıldığını) **bu helâldir,** (helal kıldığını da) **şu haramdır, demeyin. Çünkü Allah'a karşı yalan uydurmuş oluyorsunuz. Şüphesiz ki Allah'a karşı yalan uyduranlar** (dünya ve âhirette) **kurtuluşa eremezler."[2]**

---

[1] Taberânî, hasen bir senedle rivâyet etmiştir.

[2] Nahl Sûresi: 116

Kim, kendisi veya başkası için Allah'ın haram kıldığını helal kılarsa veya helal kıldığını haram kılarsa, şüphe yok ki Allah'a iftirâ etmiş olur.

Nitekim Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmuştur:

﴿ قُلْ أَرَءَيْتُم مَّآ أَنزَلَ ٱللَّهُ لَكُم مِّن رِّزْقٍ فَجَعَلْتُم مِّنْهُ حَرَامًا وَحَلَٰلًا قُلْ ءَآللَّهُ أَذِنَ لَكُمْ أَمْ عَلَى ٱللَّهِ تَفْتَرُونَ ﴿٥٩﴾ ﴾ [سورة يونس الآية: ٥٩]

"(Ey Nebi! Vahyi inkâr edenlere) **de ki: Allah'ın size indirdiği rızıktan bir kısmını helâl, bir kısmını da haram kılmanıza ne dersiniz** (bunu bana haber verir misiniz)**?** (Ey Nebi! Onlara) **de ki:** (Bu konuda) **Allah mı size izin verdi, yoksa Allah'a iftira mı ediyorsunuz?**"[1]

Kim, kendisi veya başkası için Allah'ın haram kıldığını helal kılarsa veya helal kıldığını haram kılarsa, şüphe yok ki haddi aşmış olur.

Nitekim Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmuştur:

﴿ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ لَا تُحَرِّمُواْ طَيِّبَٰتِ مَآ أَحَلَّ ٱللَّهُ لَكُمْ وَلَا تَعْتَدُوٓاْ إِنَّ ٱللَّهَ لَا يُحِبُّ ٱلْمُعْتَدِينَ ﴿٨٧﴾ ﴾

---

[1] Yunus Sûresi: 59

[سورة المائدة الآية: ٨٧]

"**Ey îmân edenler!Allah'ın size helâl kıldığı** (yiyecek ve içecek gibi) **iyi ve temiz şeyleri** (siz kendinize) **haram kılmayın ve sınırı aşmayın. Şüphesiz ki Allah sınırı aşanları sevmez.**"[1]

Kim, kendisi veya başkası için Allah'ın haram kıldığını helal kılarsa veya helal kıldığını haram kılarsa, şüphe yok ki Allah ile birlikte dîn (teşrî') kılmış haddi aşmış olur.

Nitekim Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmuştur:

﴿ وَقَالُواْ مَا فِي بُطُونِ هَٰذِهِ ٱلۡأَنۡعَٰمِ خَالِصَةٞ لِّذُكُورِنَا وَمُحَرَّمٌ عَلَىٰٓ أَزۡوَٰجِنَاۖ وَإِن يَكُن مَّيۡتَةٗ فَهُمۡ فِيهِ شُرَكَآءُۚ سَيَجۡزِيهِمۡ وَصۡفَهُمۡۚ إِنَّهُۥ حَكِيمٌ عَلِيمٞ ١٣٩ ﴾ [سورة الأنعام الآية: ١٣٩]

"(Müşrikler) **dediler ki: 'Şu hayvanların karınların-daki yavrular** (canlı olursa) **sadece erkeklerimize âittir, kadınlarımıza ise haramdır. Eğer** (yavru) **ölü doğarsa, o zaman** (kadın erkek) **hepsi onda ortaktır.' Allah onların bu nitelemelerinin cezâsını**

---

[1] Mâide Sûresi: 87

verecektir. Şüphesiz ki O hikmet sahibidir, hakkıyla bilendir."[1]

Allah Teâlâ yine şöyle buyurmuştur:

﴿ وَإِذَا فَعَلُواْ فَٰحِشَةً قَالُواْ وَجَدۡنَا عَلَيۡهَآ ءَابَآءَنَا وَٱللَّهُ أَمَرَنَا بِهَاۗ قُلۡ إِنَّ ٱللَّهَ لَا يَأۡمُرُ بِٱلۡفَحۡشَآءِۖ أَتَقُولُونَ عَلَى ٱللَّهِ مَا لَا تَعۡلَمُونَ ٢٨ ﴾ [سورة الأعراف الآية: ٢٨]

"Onlar,çirkin bir iş işledikleri zaman: 'Biz atalarımızı bu yolda bulduk, Allah da bize bunu emretti' derler. (Ey Nebi! Onlara) **de ki: Şüphesiz ki Allah çirkin işleri emretmez. Siz bilmediğiniz şeyleri Allah'ın üzerine mi atıyorsunuz?"**[2]

Allah Teâlâ yine şöyle buyurmuştur:

﴿ قُلۡ مَنۡ حَرَّمَ زِينَةَ ٱللَّهِ ٱلَّتِيٓ أَخۡرَجَ لِعِبَادِهِۦ وَٱلطَّيِّبَٰتِ مِنَ ٱلرِّزۡقِۚ قُلۡ هِيَ لِلَّذِينَ ءَامَنُواْ فِي ٱلۡحَيَوٰةِ ٱلدُّنۡيَا خَالِصَةٗ يَوۡمَ ٱلۡقِيَٰمَةِۗ كَذَٰلِكَ نُفَصِّلُ ٱلۡأٓيَٰتِ لِقَوۡمٖ يَعۡلَمُونَ ٣٢ ﴾

[سورة الأعراف الآية: ٣٢]

---

[1] En'âm Sûresi: 139

[2] A'râf Sûresi: 28

"(Ey Nebi! Onlara) **de ki: Allah'ın kulları için yarattığı süsü** (güzel elbiseyi) **ve temiz** (helal) **rızkı kim haram kıldı?** (Ey Nebi! Onlara) **de ki: Bunlar** (güzel elbiseler,yiyecek ve içecekler) **dünya hayatında müminler içindir.Kıyâmet gününde ise yalnız onlara âittir. İşte bilen bir topluluk için âyetleri, ayrı ayrı açıklıyoruz."**[1]

Özgürlük savunucuları, insanın hür olduğunu, dolayısıyla Allah'ın helal kıldığının değil de kendisinin helal gördüğü şeyin helal olduğunu ve haramın da Allah'ın haram helal kıldığının değil de kendisinin haram gördüğü şeyin haram olduğunu iddiâ etmektedirler.

Allah Teâlâ onlara şöyle cevap vermiştir:

﴿ وَلَا تَقُولُواْ لِمَا تَصِفُ أَلۡسِنَتُكُمُ ٱلۡكَذِبَ هَٰذَا حَلَٰلٞ وَهَٰذَا حَرَامٞ لِّتَفۡتَرُواْ عَلَى ٱللَّهِ ٱلۡكَذِبَۚ إِنَّ ٱلَّذِينَ يَفۡتَرُونَ عَلَى ٱللَّهِ ٱلۡكَذِبَ لَا يُفۡلِحُونَ ١١٦ ﴾ [سورة النحل الآية: ١١٦]

[1] A'râf Sûresi: 32

"**Dillerinizin uydurduğu yalana dayanarak:** (Allah'ın haram kıldığını) **bu helâldir,** (helal kıldığını da) **şu haramdır, demeyin. Çünkü Allah'a karşı yalan uydurmuş oluyorsunuz. Şüphesiz ki Allah'a karşı yalan uyduranlar** (dünya ve âhirette) **kurtuluşa eremezler.**"[1]

Dokuzuncusu: Allah'ın kitabını okuyan, hükmün yalnızca Allah'a âit olduğunu, halklara, kabilelere, şahıslara ve özgürlüklere âit olmadığını bilir.

Nitekim Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmuştur:

﴿ قُلْ إِنِّي عَلَىٰ بَيِّنَةٍ مِّن رَّبِّي وَكَذَّبْتُم بِهِۦ ۚ مَا عِندِي مَا تَسْتَعْجِلُونَ بِهِۦٓ ۚ إِنِ ٱلْحُكْمُ إِلَّا لِلَّهِ ۖ يَقُصُّ ٱلْحَقَّ ۖ وَهُوَ خَيْرُ ٱلْفَٰصِلِينَ ﴿٥٧﴾ ﴾ [سورة الأنعام الآية: ٥٧]

"(Ey Nebi!Onlara) **de ki:Şüphesiz ki ben Rabbimden gelen apaçık bir delile** (vahye) **dayanıyorum. Siz ise onu yalanladınız. Acele gelmesini istediğiniz azap benim elimde değildir.**

---

[1] Nahl Sûresi: 116

Hüküm yalnızca Allah'ındır. O, hakkı anlatır. O, hakkı batıldan ayırt edenlerin en hayırlısıdır."[1]

Buna göre hüküm, Allah Teâlâ'nın indirdiği vahye göredir. Halkın ve fertlerin isteklerine, özgürlük savunucularının çağrılarına, uluslararası normlara veya beşerî kanunlara göre değildir.

Nitekim Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmuştur:

﴿ وَأَنِ ٱحۡكُم بَيۡنَهُم بِمَآ أَنزَلَ ٱللَّهُ وَلَا تَتَّبِعۡ أَهۡوَآءَهُمۡ وَٱحۡذَرۡهُمۡ أَن يَفۡتِنُوكَ عَنۢ بَعۡضِ مَآ أَنزَلَ ٱللَّهُ إِلَيۡكَۖ فَإِن تَوَلَّوۡاْ فَٱعۡلَمۡ أَنَّمَا يُرِيدُ ٱللَّهُ أَن يُصِيبَهُم بِبَعۡضِ ذُنُوبِهِمۡۗ وَإِنَّ كَثِيرٗا مِّنَ ٱلنَّاسِ لَفَٰسِقُونَ ﴿٤٩﴾ أَفَحُكۡمَ ٱلۡجَٰهِلِيَّةِ يَبۡغُونَۚ وَمَنۡ أَحۡسَنُ مِنَ ٱللَّهِ حُكۡمٗا لِّقَوۡمٖ يُوقِنُونَ ﴿٥٠﴾ ﴾

[سورة المائدة الآيتان: ٤٩- ٥٠]

"(Ey Nebi!) **Onların** (yahudilerin) **arasında Allah'ın indirdiği ile hükmet. Onların arzularına uyma ve Allah'ın sana indirdiğinin bir kısmından** (Kur'an'ın bazı hokum-lerinden) **seni şaşırtmalarından sakın. Eğer** (verdiğin hükümden) **yüz çevirirlerse, bil ki Allah, bazı günahları sebebiyle onları bir musibete çarptırmak**

---

[1] En'âm Sûresi: 57

istiyor. İnsanlar-dan birçoğu muhakkak ki yoldan (Rablerine itaatten) **çıkmışlardır. Onlar hâlâ câhiliye devrinin hükmünü mü istiyorlar? Kesin olarak inanan bir toplum için, kimin hükmü Allah'ınkinden daha güzeldir?"**[1]

Kim, Allah'tan başkasına hüküm koyma yetkisini verirse, onu Allah'a ortak koşmuş olur.

Nitekim Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmuştur:

﴿ ... مَا لَهُم مِّن دُونِهِۦ مِن وَلِيٍّ وَلَا يُشْرِكُ فِي حُكْمِهِۦٓ أَحَدًا ﴿٢٦﴾ ﴾ [سورة الكهف الآية: ٢٦]

"Onların, O'ndan başka hiçbir yardımcısı yoktur. O, hükmüne hiç kimseyi ortak etmez."[2]

Dolayısıyla Allah Teâlâ hükümde tektir, halk veya kabile veyahut da şahıs olarak O'nun hiçbir ortağı yoktur.

Nitekim Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmuştur:

﴿ أَفَحُكْمَ ٱلْجَٰهِلِيَّةِ يَبْغُونَۚ وَمَنْ أَحْسَنُ مِنَ ٱللَّهِ حُكْمًا لِّقَوْمٍ يُوقِنُونَ ﴿٥٠﴾ ﴾ [سورة المائدة الآية: ٥٠]

---

[1] Mâide Sûresi: 49-50

[2] Kehf Sûresi: 26

"Onlar hâlâ câhiliye devrinin hükmünü mü istiyorlar? Kesin olarak inanan bir toplum için, kimin hükmü Allah'ınkinden daha güzeldir?"[1]

Demokrasi havârileri, hükmün, Allah'a değil de halka âit olduğunu iddiâ ettiler.

Allah Teâlâ onlara şöyle cevap vermiştir:

﴿ قُلۡ إِنِّي عَلَىٰ بَيِّنَةٖ مِّن رَّبِّي وَكَذَّبۡتُم بِهِۦۚ مَا عِندِي مَا تَسۡتَعۡجِلُونَ بِهِۦٓۚ إِنِ ٱلۡحُكۡمُ إِلَّا لِلَّهِۖ يَقُصُّ ٱلۡحَقَّۖ وَهُوَ خَيۡرُ ٱلۡفَٰصِلِينَ ٥٧ ﴾ [سورة الأنعام الآية: ٥٧]

"(Ey Nebi! Onlara) **de ki: Şüphesiz ki ben Rabbimden gelen apaçık bir delile** (vahye) **dayanıyorum. Siz ise onu yalanladınız. Acele gelmesini istediğiniz azap benim elimde değildir. Hüküm yalnızca Allah'ındır. O, hakkı anlatır. O, hakkı batıldan ayırt edenlerin en hayırlısıdır."**[2]

Bazı kabileler, hükmün, Allah'a değil de kabilelere âit olduğunu iddiâ ettiler.

---

[1] Mâide Sûresi: 50

[2] En'âm Sûresi: 57

﴿ أَفَحُكْمَ ٱلْجَٰهِلِيَّةِ يَبْغُونَۚ وَمَنْ أَحْسَنُ مِنَ ٱللَّهِ حُكْمًا لِّقَوْمٍ يُوقِنُونَ ۝٥٠ ﴾ [سورة المائدة الآية: ٥٠]

"Onlar hâlâ câhiliye devrinin hükmünü mü istiyorlar? Kesin olarak inanan bir toplum için, kimin hükmü Allah'ınkinden daha güzeldir?"[1]

Bazı müslümanlar, halk ve kabilelerin birtakım şeylerde hüküm koyması, Allah'ın da diğer bazı şeylerde hüküm koyması gibi orta bir yola çağırdılar.

Allah Teâlâ onlara şöyle cevap vermiştir:

﴿ ... مَا لَهُم مِّن دُونِهِۦ مِن وَلِيٍّ وَلَا يُشْرِكُ فِي حُكْمِهِۦٓ أَحَدًا ۝٢٦ ﴾ [سورة الكهف الآية: ٢٦]

"Onların, O'ndan başka hiçbir yardımcısı yoktur. O, hükmüne hiç kimseyi ortak etmez."[2]

Bazı âlimler, Allah'ın indirdiğinden başkası ile hükmetmenin câiz olduğunu iddiâ ettiler.

Allah Teâlâ onlara şöyle cevap vermiştir:

---

[1] Mâide Sûresi: 50

[2] Kehf Sûresi: 26

﴿ أَلَمْ تَرَ إِلَى ٱلَّذِينَ يَزْعُمُونَ أَنَّهُمْ ءَامَنُوا۟ بِمَآ أُنزِلَ إِلَيْكَ وَمَآ أُنزِلَ مِن قَبْلِكَ يُرِيدُونَ أَن يَتَحَاكَمُوٓا۟ إِلَى ٱلطَّٰغُوتِ وَقَدْ أُمِرُوٓا۟ أَن يَكْفُرُوا۟ بِهِۦ وَيُرِيدُ ٱلشَّيْطَٰنُ أَن يُضِلَّهُمْ ضَلَٰلًۢا بَعِيدًا ﴿٦٠﴾ ﴾ [سورة النساء الآية : ٦٠]

"(Ey Nebi!) **Sana indirilen Kur'an'a ve senden önce indirilenlere inandıklarını ileri sürenleri görmedin mi? Tâğût'u inkâr etmeleri** (tanımamaları) **kendilerine emrolunduğu hâlde, onun önünde muhakeme olmak istiyorlar. Şeytan da onları** (hak yoldan) **büsbütün saptırmak istiyor."**[1]

Müslümana, Allah'ın indirdiği ile hükmetmesini emretmiştir:

Nitekim Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmuştur:

﴿ وَأَنِ ٱحْكُم بَيْنَهُم بِمَآ أَنزَلَ ٱللَّهُ وَلَا تَتَّبِعْ أَهْوَآءَهُمْ وَٱحْذَرْهُمْ أَن يَفْتِنُوكَ عَنۢ بَعْضِ مَآ أَنزَلَ ٱللَّهُ إِلَيْكَ فَإِن تَوَلَّوْا۟ فَٱعْلَمْ أَنَّمَا يُرِيدُ ٱللَّهُ أَن يُصِيبَهُم بِبَعْضِ ذُنُوبِهِمْ وَإِنَّ كَثِيرًا مِّنَ ٱلنَّاسِ لَفَٰسِقُونَ ﴿٤٩﴾ ﴾ [سورة المائدة الآية: ٤٩]

"(Ey Nebi!) **Onların** (yahudilerin) **arasında Allah'ın indirdiği ile hükmet. Onların arzularına uyma ve Allah'ın sana indirdiğinin bir kısmından** (Kur'an'ın bazı

---

[1] Kehf Sûresi: 26

hokum-lerinden) **seni şaşırtmalarından sakın. Eğer** (verdiğin hükümden) **yüz çevirirlerse, bil ki Allah, bazı günahları sebebiyle onları bir musibete çarptırmak istiyor. İnsanlardan birçoğu muhakkak ki yoldan** (Rablerine itaatten) **çıkmışlardır."**[1]

Müslümandan, Allah'ın indirdiği ile muhâkeme olmasını istemiştir:

Nitekim Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmuştur:

﴿ وَمَا ٱخۡتَلَفۡتُمۡ فِيهِ مِن شَيۡءٖ فَحُكۡمُهُۥٓ إِلَى ٱللَّهِۚ ذَٰلِكُمُ ٱللَّهُ رَبِّي عَلَيۡهِ تَوَكَّلۡتُ وَإِلَيۡهِ أُنِيبُ ١٠ ﴾

[سورة الشورى الآية: ١٠]

"(Ey insanlar!) **Hakkında ayrılığa düştüğünüz herhangi bir şeyde hüküm vermek, Allah'a âittir. İşte bu, Rabbim Allah'tır. Yalnız O'na tevekkül ettim ve ancak O'na yöneliyorum."**

Allah Teâlâ yine şöyle buyurmuştur:

[1] Mâide Sûresi: 49

﴿ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓاْ أَطِيعُواْ ٱللَّهَ وَأَطِيعُواْ ٱلرَّسُولَ وَأُوْلِي ٱلۡأَمۡرِ مِنكُمۡۖ فَإِن تَنَٰزَعۡتُمۡ فِي شَيۡءٖ فَرُدُّوهُ إِلَى ٱللَّهِ وَٱلرَّسُولِ إِن كُنتُمۡ تُؤۡمِنُونَ بِٱللَّهِ وَٱلۡيَوۡمِ ٱلۡأٓخِرِۚ ذَٰلِكَ خَيۡرٞ وَأَحۡسَنُ تَأۡوِيلًا ٥٩ ﴾ [سورة النساء الآية: ٥٩]

"Ey îmân edenler! Allah'a itaat edin. Rasûle de (hak olarak getirdiği şeylere) **uyun.**(Allah'a isyanı emretmediği sürece) **sizden olan** (müslüman) **idârecilere de itaat edin. Aranızda herhangi bir konuda anlaşmazlığa düşerseniz, gerçekten Allah'a ve âhiret gününe îmân ediyorsanız, o konuda hüküm vermek için, onu Allah'**(ın kitabı Kur'an)**a ve elçisi** (Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem-'in sünneti)**ne götürün. Allah'**(ın kitâbı Kur'an)**a ve elçisi** (Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem-'in sünneti)**ne götürmek; sizin için** (ayrılığa düşüp görüşlerinizle hareket etmenizden) **daha hayırlı, sonuç bakımından da daha güzeldir."**[1]

Onuncusu: Allah'ın kitabını okuyan, İslâm dîninin gaybî olduğunu,Allah Teâlâ'nın muradı olduğu için ancak vahiy yoluyla bilindiğini bilir.

---

[1] Nisâ Sûresi: 59

Nitekim Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmuştur:

﴿ ... تَعۡلَمُ مَا فِي نَفۡسِي وَلَآ أَعۡلَمُ مَا فِي نَفۡسِكَۚ إِنَّكَ أَنتَ عَلَّٰمُ ٱلۡغُيُوبِ ١١٦ ﴾[سورة المائدة من الآية: ١١٦]

"Sen benim nefsimin içimde gizlediğini bilirsin, oysa ben senin nefsinde olanı bilmem. Gizlilikleri eksiksiz bilen yalnızca sensin."[1]

Bunun içindir ki Allah Teâlâ nefsinin muradını açıklamayı bizzat kendisi üstlenmiş ve bunu, insanların zevklerine ve görüşlerine bırakmamıştır:

Nitekim Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmuştur:

﴿ ثُمَّ إِنَّ عَلَيۡنَا حِسَابَهُم ٢٦ ﴾ [سورة الغاشية: ٢٦]

"Sonra (yaptıklarına karşılık) **onların hesabını görmek bize düşer."**[2]

Allah Teâlâ yine şöyle buyurmuştur:

﴿ وَكَذَٰلِكَ نُصَرِّفُ ٱلۡأٓيَٰتِ وَلِيَقُولُواْ دَرَسۡتَ وَلِنُبَيِّنَهُۥ لِقَوۡمٖ يَعۡلَمُونَ ١٠٥ ﴾[سورة الأنعام الآية: ١٠٥]

---

[1] Mâide Sûresi: 116

[2] Ğâşiye Sûresi: 26

" **Onlar: 'Sen iyi ders almışsın' desinler diye ve bir de bilen bir toplum için onu** (Kur'an'ı) **açıklayalım diye âyetleri değişik biçimlerde işte böylece açıklıyoruz."**[1]

Allah Teâlâ elçiler göndermiş,insanlara açıklamaları için muradını elçilere haber vermiş ve bunu insanların zevklerine ve görüşlerine bırakmamıştır.

Nitekim Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmuştur:

﴿ وَمَآ أَرۡسَلۡنَا مِن رَّسُولٍ إِلَّا بِلِسَانِ قَوۡمِهِۦ لِيُبَيِّنَ لَهُمۡۖ فَيُضِلُّ ٱللَّهُ مَن يَشَآءُ وَيَهۡدِي مَن يَشَآءُۚ وَهُوَ ٱلۡعَزِيزُ ٱلۡحَكِيمُ ۝٤ ﴾ [سورة إبراهيم الآية: ٤]

"(Ey Nebi! Allah'ın emirlerini) **onlara iyice açıklasın diye** (senden önce) **her elçiyi, yalnız kendi kavminin diliyle gönderdik. Artık Allah dilediğini saptırır, dilediğini de doğru yola iletir. O,** (mülkünde) **mutlak güç sahibidir, hikmet sahibidir."**[2]

Allah Teâlâ yine şöyle buyurmuştur:

---

[1] En'âm Sûresi: 105

[2] İbrahim Sûresi: 4

﴿ ... وَأَنزَلْنَآ إِلَيْكَ ٱلذِّكْرَ لِتُبَيِّنَ لِلنَّاسِ مَا نُزِّلَ إِلَيْهِمْ وَلَعَلَّهُمْ يَتَفَكَّرُونَ ﴿٤٤﴾ ﴾ [سورة النحل الآية: ٤٤]

"...(Ey Nebi!) **İnsanlara, kendilerine indirileni açıklaman ve onların da** (üzerinde) **düşünmeleri için sana bu Zikr'i** (Kur'an'ı) **indirdik.**"[1]

Bütün şeriat ve yollar gaybîdir ve ancak vahiy yoluyla bilinir.

Nitekim Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmuştur:

﴿ ... لِكُلٍّ جَعَلْنَا مِنكُمْ شِرْعَةً وَمِنْهَاجًا ... ﴾

[سورة المائدة من الآية: ٤٨]

"(Ey ümmetler!) **Sizden her biriniz için bir şeriat ve bir yol koyduk...**"[2]

Helal ve haramlar gaybîdir. Ancak vahiy yoluyla bilinir.

Nitekim Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmuştur:

---

[1] Nahl Sûresi: 44

[2] Mâide Sûresi: 48

﴿ وَلَا تَقُولُواْ لِمَا تَصِفُ أَلْسِنَتُكُمُ ٱلْكَذِبَ هَٰذَا حَلَٰلٌ وَهَٰذَا حَرَامٌ لِّتَفْتَرُواْ عَلَى ٱللَّهِ ٱلْكَذِبَۚ إِنَّ ٱلَّذِينَ يَفْتَرُونَ عَلَى ٱللَّهِ ٱلْكَذِبَ لَا يُفْلِحُونَ ﴿١١٦﴾ ﴾ [سورة النحل الآية: ١١٦]

"Dillerinizin uydurduğu yalana dayanarak: (Allah'ın haram kıldığını) **bu helâldir,** (helal kıldığını da) **şu haramdır, demeyin. Çünkü Allah'a karşı yalan uydurmuş oluyorsunuz. Şüphesiz ki Allah'a karşı yalan uyduranlar** (dünya ve âhirette) **kurtuluşa eremezler."**[1]

Allah'a, meleklerine, kitaplarına, elçilerine, âhiret gününe, kaza ve kadere, özet ve ayrıntılı olarak îmân etmek gaybîdir. Ancak vahiy yoluyla bilinir.

Nitekim Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmuştur:

﴿ وَكَذَٰلِكَ أَوْحَيْنَآ إِلَيْكَ رُوحًا مِّنْ أَمْرِنَاۚ مَا كُنتَ تَدْرِي مَا ٱلْكِتَٰبُ وَلَا ٱلْإِيمَٰنُ وَلَٰكِن جَعَلْنَٰهُ نُورًا نَّهْدِي بِهِۦ مَن نَّشَآءُ مِنْ عِبَادِنَاۚ وَإِنَّكَ لَتَهْدِيٓ إِلَىٰ صِرَٰطٍ مُّسْتَقِيمٍ ﴿٥٢﴾ ﴾ [سورة الشورى الآية: ٥٢]

"(Ey Nebi!)**İşte biz** (senden önceki nebilere gönder-diğimiz gibi) **sana da emrimizle Kur'an'ı**

[1] Nahl Sûresi: 116

vahyettik. Sen, (daha önce) **kitap nedir, îmân nedir bilmezdin. Fakat biz onu** (Kur'an'ı) **kullarımızdan dilediğimizi kendisiyle dosdoğru yola eriştirdiğimiz bir nur kıldık. Şüphesiz ki sen, dosdoğru bir yolu göstermektesin."**[1]

Allah'ın kitabını okuyan, İslâm dînini öğrenme konusunda bütün kitaplara îmân etmek gerektiğini bilir.

Nitekim Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmuştur:

﴿ ... وَتُؤْمِنُونَ بِٱلْكِتَٰبِ كُلِّهِۦ ... ﴾

[سورة آل عمران من الآية: ١١٩]

"... Ve siz, kitabın hepsine (Kur'an da olmak üzere bütün kitaplara) **inanırsınız..."**[2]

Nitekim sahâbe ve onlara güzellikle uyan tâbiîn, Kur'an'ın hepsine inanmış, böylelikle gerçek dîni öğrenmeye muvaffak olmuşlardır.

Nitekim Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmuştur:

---

[1] Şûrâ Sûresi: 52

[2] Âl-i İmrân Sûresi: 119

﴿ ... وَٱلرَّٰسِخُونَ فِى ٱلْعِلْمِ يَقُولُونَ ءَامَنَّا بِهِۦ كُلٌّ مِّنْ عِندِ رَبِّنَا ۗ وَمَا يَذَّكَّرُ إِلَّآ أُو۟لُوا۟ ٱلْأَلْبَٰبِ ۝٧ ﴾

[سورة آل عمران من الآية: ٧]

"**... İlimde derinleşmiş olanlar** (yüksek pâyeye erişenler) **ise: 'Ona inandık, hepsi Rabbimiz katındandır' derler.** (Bu inceliği) **ancak akıl sahipleri düşünüp anlar."**[1]

Hadiste bildirildiği üzere "**Mü'min kul kabrine konulduğu zaman ruhu bedenine iâde edilir. Ardından iki melek yanına gelip onu oturtarak:**

-Rabbin kimdir? diye sorar.

Mü'min kul:

-Rabbim Allah'tır, der.

İki melek:

-Dînin nedir? diye sorar.

Mümin kul:

-İslâm'dır, der.

[1] Âl-i İmrân Sûresi: 7

İki melek:

-Size gönderilen adam hakkında ne dersin? diye sorar.

Mümin kul:

-O Allah'ın elçisidir, der.

İki melek:

-Sana bunları bildiren nedir? diye sorar.

Mümin kul:

-Allah'ın kitabını okudum, ona inandım ve onu tasdik ettim, der.

Allah'ın kitabını okuyan, İslâm dînini öğrenme konusunda kitabın bir kısmına inanıp bir kısmına inanmayanın hatasını bilir.

Nitekim Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmuştur:

﴿ ... أَفَتُؤْمِنُونَ بِبَعْضِ ٱلْكِتَٰبِ وَتَكْفُرُونَ بِبَعْضٍۚ فَمَا جَزَآءُ مَن يَفْعَلُ ذَٰلِكَ مِنكُمْ إِلَّا خِزْيٌ فِي ٱلْحَيَوٰةِ ٱلدُّنْيَاۖ وَيَوْمَ ٱلْقِيَٰمَةِ يُرَدُّونَ إِلَىٰٓ أَشَدِّ ٱلْعَذَابِۗ وَمَا ٱللَّهُ بِغَٰفِلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ ۝٨٥ ﴾ [سورة البقرة من الآية: ٨٥]

"...Yoksa siz Kitab'ın (Tevrat'ın) **bir kısmına inanıp, bir kısmını inkâr mı ediyorsunuz? Artık sizden bunu yapanın cezası, dünya hayatında rezil olmaktan başka bir şey değildir. Kıyâmet gününde ise onlar azabın en şiddetlisine uğratılırlar.Allah, yaptıklarınızdan habersiz değildir."**[1]

Bid'atçılar da kitabın (Kur'an'ın) bir kısmına inanıp bir kısmına inanmamışlar, bundan dolayı da gerçek dîni öğrenmeye muvaffak olamamışlardır.

Allah'ın kitabını okuyan, İslâm dînini öğrenme konusunda Kur'an ve sünnetin muhkemine uymanın ve müteşâbini de terk etmenin farz olduğunu bilir.

Nitekim Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmuştur:

﴿ هُوَ ٱلَّذِىٓ أَنزَلَ عَلَيْكَ ٱلْكِتَٰبَ مِنْهُ ءَايَٰتٌ مُّحْكَمَٰتٌ هُنَّ أُمُّ ٱلْكِتَٰبِ وَأُخَرُ مُتَشَٰبِهَٰتٌ ۖ فَأَمَّا ٱلَّذِينَ فِى قُلُوبِهِمْ زَيْغٌ فَيَتَّبِعُونَ مَا تَشَٰبَهَ مِنْهُ ٱبْتِغَآءَ ٱلْفِتْنَةِ وَٱبْتِغَآءَ تَأْوِيلِهِۦ ۖ وَمَا يَعْلَمُ تَأْوِيلَهُۥٓ إِلَّا ٱللَّهُ ۗ وَٱلرَّٰسِخُونَ فِى ٱلْعِلْمِ

---

[1] Bakara Sûresi: 85

﴿ يَقُولُونَ ءَامَنَّا بِهِۦ كُلٌّ مِّنۡ عِندِ رَبِّنَاۗ وَمَا يَذَّكَّرُ إِلَّآ أُوْلُواْ ٱلۡأَلۡبَٰبِ ۝٧ ﴾ [سورة آل عمران الآية: ٧]

"**Sana Kitab'ı** (Kur'an'ı) **indiren O'dur. Onun** (Kur'an'ın) **bazı âyetleri muhkemdir, onlar kitabın anasıdır** (temelidir)**. Diğerleri de müteşabihtir. Kalplerinde bir eğrilik olanlar, fitne çıkarmak ve onun olmadık yorumlarını yapmak için müteşabih âyetlerinin ardına düşerler. Oysa onun gerçek anlamını ancak Allah bilir. İlimde derinleşmiş olanlar** (yüksek pâyeye erişenler) **ise: 'Ona inandık, hepsi Rabbimiz katındandır' derler.** (Bu inceliği) **ancak akıl sahipleri düşünüp anlar."**[1]

Allah'ın kitabını okuyan, İslâm dînini öğrenme konusunda Kur'an ve sünnetin müteşâbine uyanın hatasını bilir.

Nitekim Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmuştur:

﴿ ... فَأَمَّا ٱلَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمۡ زَيۡغٞ فَيَتَّبِعُونَ مَا تَشَٰبَهَ مِنۡهُ ٱبۡتِغَآءَ ٱلۡفِتۡنَةِ وَٱبۡتِغَآءَ تَأۡوِيلِهِۦۖ... ﴾ [سورة آل عمران من الآية: ٧]

---

[1] Âl-i İmrân Sûresi: 7

"...Kalplerinde bir eğrilik olanlar, fitne çıkarmak ve onun olmadık yorumlarını yapmak için müteşabih âyetlerinin ardına düşerler..."[1]

Âişe'den -Allah ondan râzı olsun- rivâyet olunduğuna göre o şöyle demiştir:

((تَلَا رَسُولُ اللهِ صَلَّىٰ اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ هَذِهِ الْآيَـةَ فَقَـالَ: إِذَا رَأَيْـتِ الَّذِيـنَ يَتَّبِعُونَ مَا تَشَابَهَ مِنْهُ فَأُولَئِكِ الَّذِينَ سَمَّى اللهُ فَاحْذَرُوهُمْ.)) [رواه البخـاري ومسلم]

"Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- bu âyeti okuduktan sonra şöyle buyurdu:

-(Hâricîler ve Mu'tezîleler gibi bâtıl yollarına delil göstermek için) **müteşâbih âyetlerin ardına düşenleri gördüğünde, işte onlar, Allah'ın** (kaplerinde eğrilik ve dalâletle) **nitelendirdiği kimselerdir. Onlardan sakının."[2]**

---

[1] Âl-i İmrân Sûresi: 7

[2] Sahih-i Buhârî, "Bazı âyetleri muhkemdir babı". Sahih-i Müslim, Kur'an'ın müteşâbihine uymaktan nehiy babı".

Allah'ın kitabını okuyan, İslâm dînini öğrenme konusunda Kur'an ve sünnetten delil olduğu halde kıyasa uyanın hatasını bilir.

Nitekim Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmuştur:

﴿ يَـٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ لَا تُقَدِّمُواْ بَيْنَ يَدَيِ ٱللَّهِ وَرَسُولِهِۦۖ وَٱتَّقُواْ ٱللَّهَۚ إِنَّ ٱللَّهَ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ۝١ ﴾ [سورة الحجرات الآية : ١]

"**Ey îmân edenler!** (Söz ve fiille) **Allah'ın ve elçisinin önüne geçmeyin. Allah'a karşı gelmekten sakının. Şüphesiz ki Allah, hakkıyla işitendir, hakkıyla bilendir.**"[1]

Allah'ın kitabını okuyan, İslâm dînini öğrenme konusunda Kur'an ve sünnetten delil olduğu halde içtihada uyanın hatasını bilir.

Nitekim Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmuştur:

﴿ ... وَلَا تَتَّبِعۡ أَهۡوَآءَهُمۡ وَٱحۡذَرۡهُمۡ أَن يَفۡتِنُوكَ عَنۢ بَعۡضِ مَآ أَنزَلَ ٱللَّهُ إِلَيۡكَۖ ... ﴾ [سورة المائدة من الآية: ٤٩]

[1] Hucurât Sûresi: 1

"... **Onların arzularına uyma ve Allah'ın sana indirdiğinin bir kısmından** (Kur'an'ın bazı hükümlerinden) **seni şaşırtmalarından sakın...**"[1]

Allah Teâlâ yine şöyle buyurmuştur:

﴿ ثُمَّ جَعَلْنَٰكَ عَلَىٰ شَرِيعَةٍ مِّنَ ٱلْأَمْرِ فَٱتَّبِعْهَا وَلَا تَتَّبِعْ أَهْوَآءَ ٱلَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ ﴿١٨﴾ ﴾ [سورة الجاثية الآية : ١٨]

"(Ey Nebi!) **Sonra da seni dîn konusunda apaçık bir yola koyduk** (bir şeriat sahibi kıldık)**. Sen o yola uy, bilmeyenlerin heva ve heveslerine uyma.**"[2]

Nitekim Allah Teâlâ içtihadı şerî nassa (âyet ve hadise) tercih etmekten yasaklayarak şöyle buyurmuştur:

﴿ فَإِن لَّمْ يَسْتَجِيبُواْ لَكَ فَٱعْلَمْ أَنَّمَا يَتَّبِعُونَ أَهْوَآءَهُمْۚ وَمَنْ أَضَلُّ مِمَّنِ ٱتَّبَعَ هَوَىٰهُ بِغَيْرِ هُدًى مِّنَ ٱللَّهِۚ إِنَّ ٱللَّهَ لَا يَهْدِى ٱلْقَوْمَ ٱلظَّٰلِمِينَ ﴿٥٠﴾ ﴾ [سورة القصص الآية: ٥٠]

"(Ey Nebi!) **Eğer sana cevap veremezlerse, bil ki onlar, sırf heveslerine uymaktadırlar. Allah'tan bir yol gösterici olmaksızın kendi hevesine uyandan daha**

---

[1] Mâide Sûresi: 49

[2] Câsiye Sûresi: 18

sapık kim olabilir! Allah, zâlim bir topluluğu elbette doğru yola iletmez."[1]

[1] Kasas Sûresi: 50